

05/06/2017

הכרעת ועדת הבחירות בעתירה 02/2017 מיום 01/06/2017

ועתירה שכנגד 03/2017 מיום 02/06/17

העותרים בעתירה 02/2017 והמשיבים בעתירה 03/2017 :

קמפיין מנדלסון-רודוניה (להלן: "הקמפיין הירוק")

העותרים בעתירה 03/2017 והמשיבים בעתירה 02/2017 :

קמפיין מנגיסטו-יעקובי (להלן: "הקמפיין האדום")

החלטה

1. ב-2017/06/29 הוגשה עתירה מטעם הקמפיין הירוק כנגד הקמפיין האדום ובה נטען כי הקמפיין האדום הפר את נהלי הבחירות ע"י גיוס תומכים המוני בכך ש:
א. שלחו הודעות לסטודנטים שונים בקמפוס אשר "עולה מנימת השיח כי אלו אינם נמנים בין חבריהם ומכריהם ואינם נחשבים כמסייעים או תומכים מוצהרים." (סעי' 3 לכתב העתירה)
ב. שלחו בקבוצות מסלוליות שונות הודעה בעלת ניסוח אחיד, המזמינה את חברי הקבוצות לערב קמפיין מחוץ למרכז הבינתחומי אשר תוכנו היא הצגת מצע הקמפיין וכדומה (סעי' 4 לכתב העתירה)
2. בנספחי העתירה נשלחו צילומי מסך לגביהם ביקש הקמפיין הירוק בזו הלשון: "אנו מבקשים שהנספח המכיל תמונות משיחות בקבוצות ובשיחות אישיות לא יעבור לידי המגיבים וזאת בכדי לאפשר אנונימיות לפונים ולמתלוננים כך שהדבר לא יפגע בהם וביחסיהם עם אחרים."
3. בשקילת הבקשה סברתי כי יש למצוא את נקודת האיזון הנכונה בין האינטרס לאפשר יכולת הגנה מלאה לצד שכנגד (המשיב בענייננו) לבין האינטרס בשמירה על יחסי ידידות בין הסטודנטים בקמפוס.
4. בנסיבות העניין אני סבור כי הטענה לפיה הפניות נעשו "לסטודנטים רבים בקמפוס" מאיינת את החשש שמא זהות הנמען תיחשף ועל כן לא ראיתי לנכון להתיר את השארת ההודעות בבחינת "ראיות חסויות".
5. ב-01/06/2017 הוגשה העתירה בליווי נספחים מחודשים אשר לא כללו עדויות להודעות אישיות ונסבו סביב הטענה לתעמולה אסורה באמצעות קבוצות "וואטסאפ" שונות. על כן עתירה זו לא תדון בשליחת ההודעות האישיות.
6. ב-02/06/2017 הוגשה ע"י הקמפיין האדום תשובה לעתירה ועתירה שכנגד שזה עיקרה:
א. הגשת העתירה לוקה בחוסר תום לב לאור הגשתה לאחר ביצוע עבירה דומה מצד העותרים תוך ניצול מעמדם כבעלי תפקיד באגודה, ומכאן מושתק הקמפיין הירוק לטעון כי הפעולות נשוא העתירה פוגעות בשוויון בין המועמדים.
ב. העותרים לא עמדו בנטל ההוכחה לפיו מדובר לא מדובר בפנייה ל"תומכים מוצהרים"

7. ב-02/06/2017 וכתשובה לעתירה שכנגד השיב הקמפיין ירוק תשובה שזו עיקרה :
א. מטעם הקמפיין הירוק נשלחו "שתי הודעות במועדים שונים זה מזה ובתום לבי" (סעי'
5 לכתב התשובה)
ב. בנוסף, הוקדשה התייחסות רבה נגד לטענות הקמפיין האדום שממילא אינן "לגופו
של עניין" ומכאן שאינן רלוונטיות וכך גם התשובה אליהם חסרת נפקות.

המסגרת הנורמטיבית:

8. סעיף 5.1.2 שזו לשונו :
"למרות האמור בסעיף 5.1.1 אסור גיוס תומכים המוני בעזרת טלפונים בתקופת
ההתארגנות. בסעיף זה גיוס משמעו כל שימוש בטלפון למי שאינו תומך מוצהר של
מועמד..."
9. לאור סעיף זה, בתקופת ההתארגנות חל איסור על שליחת הודעות בתפוצה רחבה, למי
שאינו תומך מוצהר.

10. דיון והכרעה:

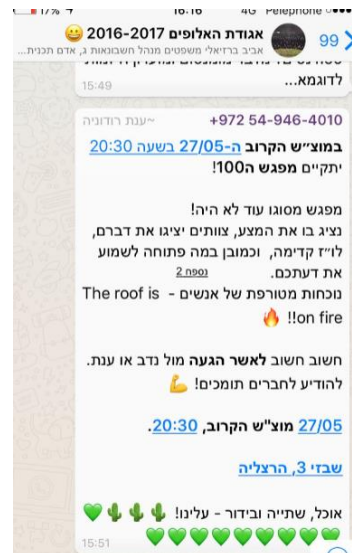
11. מעיון בנספחי העתירה מראה כי הקמפיין האדום שלחו הודעות בשני נסחים במספר
קבוצות. אלה ההודעות:
א.

ב.

12. מנגד, אך באופן דומה, הקמפיין הירוק שלח גם הוא הודעה בנוסח דומה במספר קבוצות:

13. הקמפיין הירוק לא חולק כי זו הפרה של נהלי הבחירות שכן הוא טוען טענה זהה לגבי הקמפיין האדום ואף מודה בעבירה בסעיף 5 לכתב התשובה.

14. הקמפיין האדום לא הכחיש את האמור כנגדו ולא טען טענות הגנה לגופו של עניין. טיעוני התמצו בטענות חרב כנגד הצד שכנגד.

15. לאור זאת אני מרשיע את שני הקמפיינים בהפרת נהלי הבחירות בכך ששלחו הודעות בתפוצה רחבה ובאופן שממנו ניתן להסיק בוודאות כי הנמענים אינם בהכרח תומכים מוצהרים וממילא, לאור נספחי העתירות, מדובר על הפרה של הסיפא של סעיף 5.1.2 לנהלי הבחירות שכן סך הנמענים גדול מ-35 – זאת ביחס לשני הקמפיינים.

16. באשר לקמפיין האדום:

א. הוכח מעבר לכל ספק סביר כי ההודעות נשלחו בתפוצה רחבה, ומכאן שלא רק ל"תומכים מוצהרים" וכי מרבית ההודעות נשלחו ע"י מסייעים מובהקים של הקמפיין האדום. פעולות אלה מהוות הפרה חמורה של נהלי הבחירות הקובעים איסור תעמולה בתקופת ההתארגנות.

ב. גם אם אניח כי שליחת ההודעות בקבוצות מטעם באו בעקבות ואחרי שליחת ההודעות מטעם מתחריהם, אין הדבר יכול להיות עזר כנגדם שכן "טענות בדבר הפרות של עותר הנטענות על ידי משיב בתגובה לעתירה קיימת, יש להעלות בעתירה חדשה

ולא כטענות "הגנה"¹. הדבר ברור גם לאור נהלי הבחירות המבהירים שחיקוי פעולה פסולה של מתמודד אחר, לא תהווה אמתלה להכשרת מחקה הפעולה². ברי כי טיעון זה דינו להידחות ואין בכך כדי להפחית מחומרת העבירה.

17. באשר לקמפיין הירוק: עניין לנו בהודעה שנשלחה בשתי קבוצות שונות:

- א. ההודעה בקבוצת "מושלים החל מ: ע-כ-ש-י-ו" – ההודעה נשלחה ע"י נדב מנדלסון, מועמד לתפקיד יו"ר בקמפיין הירוק, חברותו בקבוצה נובעת מעצם היותו כבעל תפקיד באגודה שכן בקבוצה חברים נציגי המסלול של החוג לממשל ומכאן שאין ודאות כי מדובר בתומכים מוצהרים למרות כמות החברים הקטנה הקיימת בקבוצה.
- ב. ההודעה בקבוצת "אגודת האלופים 2016-2017" – ההודעה בקבוצה זו נשלחה ע"י ענת רודונייה, מועמדת לתפקיד סיו"ר בקמפיין הירוק, גם במקרה זה החברות בקבוצה נובעת מעצם היותה בעלת תפקיד.
- ג. בהקשר לטענה כי ההודעה נשלחה בטעות, ניתן לעשות היקש ברור מאירוע בבחירות האחרונות לכנסת, במסגרתו "הופץ בטעות" לרשת האינטרנט סרטון תעמולה ובו נראה, בנימין נתניהו, על תקן של גננת המנסה להשכין שקט בין ילדי הגן הלא הם "ציפי, יאיר, נפילתי ואיווט" (כשמות ראשי המפלגות).
- ד. כב' השופט גיבוראן, נדרש לנפקות העובדה כי הסרטון הופץ בטעות, קביעתו הייתה: "נותר להכריע בשאלה האם יש בעובדה כי הסרטון הופץ בטעות כדי לשנות ממסקנתי. על כך אשיב בשלילה. זאת, בעיקר, נוכח המדיה שבו פורסם הסרטון" תוך שהוא נותן את הדעת על כך שהסרטון הופץ, גם אם בטעות, בתפוצה רחבה.
- ה. בהיקש לענייננו, מדובר בקבוצת "וואטסאפ" גדולה ביותר הכוללת 156 (!) חברים – מתוכם רבים בעלי תפקיד המאפשר להם מעגלי השפעה רחבים ביותר. ומכאן שאין נפקות לתום הלב בשליחת ההודעה לאור החשיפה הרבה אליה זכתה ההודעה.
- ו. הגם שאיני נדרש לכך, השיהוי בו בחר הקמפיין הירוק להגיש את העתירה - לאחר ביצועם את המפגש נשוא ההודעות - מעצימה את התחושה כי מדובר במהלך טקטי מחושב ובוודאי לא במקרה של טעות הנובעת מחוסר תום לב.
- ז. כאמור טענת חוסר תום הלב אינה יכולה למצוא מקומה בעתירה זו (ראו סעיף 16 (ב) להחלטה זו) ולכן איני נדרש לשאלה האם בהגשת העתירה הקמפיין הירוק ניסה להשתמש בוועדת הבחירות ככלי שרת להשגת יתרון בלתי הוגן? והאם יש בכך כדי להצדיק ענישה נוספת מעבר לענישה בגין הפרת נהלי התעמולה?

18. מטרת הוועדה לקדם שוויון בבחירות ולא להוות אמצעי לניגוח המתמודדים ע"י טקטיקות שונות ועתירות חסרות תו"ל ו/או קנטרניות – בהקשר זה, שומרת לעצמה הוועדה את

¹ תב"כ 5/20 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' חבר הכנסת בנימין נתניהו, ראש הממשלה (פורסם בנבו, 20.01.2015)

הזכות להטיל "הוצאות" כנגד צד שיפעל כאמור. הוצאות אלה יקוזזו מתקציב התעמולה אותו יקבלו המועמדים.

באשר לסנקציה הראויה:

19. חרף העובדה כי ועדת הבחירות רואה בחומרה רבה את ההפרות דנו, בחרתי, במסגרת שיקול הדעת המסור לי בהפעלת סמכותי, לא להרשיע את הקמפיינים ב"הפרה בוטה" וזאת על אף האמור בסעיף 8.2 לנהלי הבחירות. ביסוד קביעה זו עמד לנגד עיניי הצורך לאזן בין לשונו של סעיף 26.1 לפיו "הצטברות של שתי עבירות הפרה בוטה, **דינה פסילה**" (!) ובין הקביעה לפיה ממילא שני הקמפיינים ראויים לסנקציה דומה לאור השיקולים אותם פירטתי. במצב זה, קביעה כי מדובר בהפרה בוטה תייצר "עננת פסילה" כבדה מאוד מעל ראשיהם של המתמודדים – תוצאה שאינה מידתית בשלב זה של הקמפיין.

20. לאור המקובץ לעיל אני מוצר כי הסנקציה הראויה על מנת לדרוש מהמועמדים עמידה דווקנית בנהלי הבחירות היא עונש הכולל בתוכו מרכיב הרתעה משמעותי. בהקשר זה העונש הראוי הוא דחייה של התעמולה האלקטרונית ביום אחד, קרי במקום ב-20/07/17, תחל התעמולה האלקטרונית ב-21/07/17 בשעה 08:00 ולא דקה אחת לפני.

21. בשם הוועדה אני שב ומזכיר כי איסור התעמולה בשלב זה ועד קבלת אישור הוועדה (שלא יינתן לפני ה-21/06/2017) הוא בליבת האיסורים. אני ממליץ לפנות אל ועדת הבחירות, באמצעות המייל, בכל מקרה בו יש ספק לגבי חוקיות פעולה מסוימת ובכך להימנע מעבירה על נהלי הבחירות.

22. לקראת סיום ומתוך מחשבה צופה פני עתיד, בחרתי להזכיר את חובת מיצוי ההליכים – חובה שהיא בבחינת תנאי סף לצורך הגשת עתירה. בהקשר זה מצופה מן הצד המזוהה עתירה, לפנות לצד שכנגד טרם הגשת העתירה. בפניה יש להבהיר את מהות ההפרה ולאפשר לצד שכנגד לתקן את ההפרה ככל והדבר אפשרי. מורה הנבוכים לעניין זה הוא: תר"מ (ועדת הבחירות לכנסת ירושלים) 20/63 **הדס צור נ' צח נחמני "סיעת הצעירים בלב לטובת ביאליק"** (פורסם בנבו, 14.08.2013)

23. ההחלטה נכתבה ע"י אופיר גרבר ואושרה ע"י מיכל ברלב ודפנה נעמני.

24. החלטה זו תפורסם במלואה באתר האגודה.

בברכת קמפיין בחירות ראוי והוגן,

ועדת הבחירות